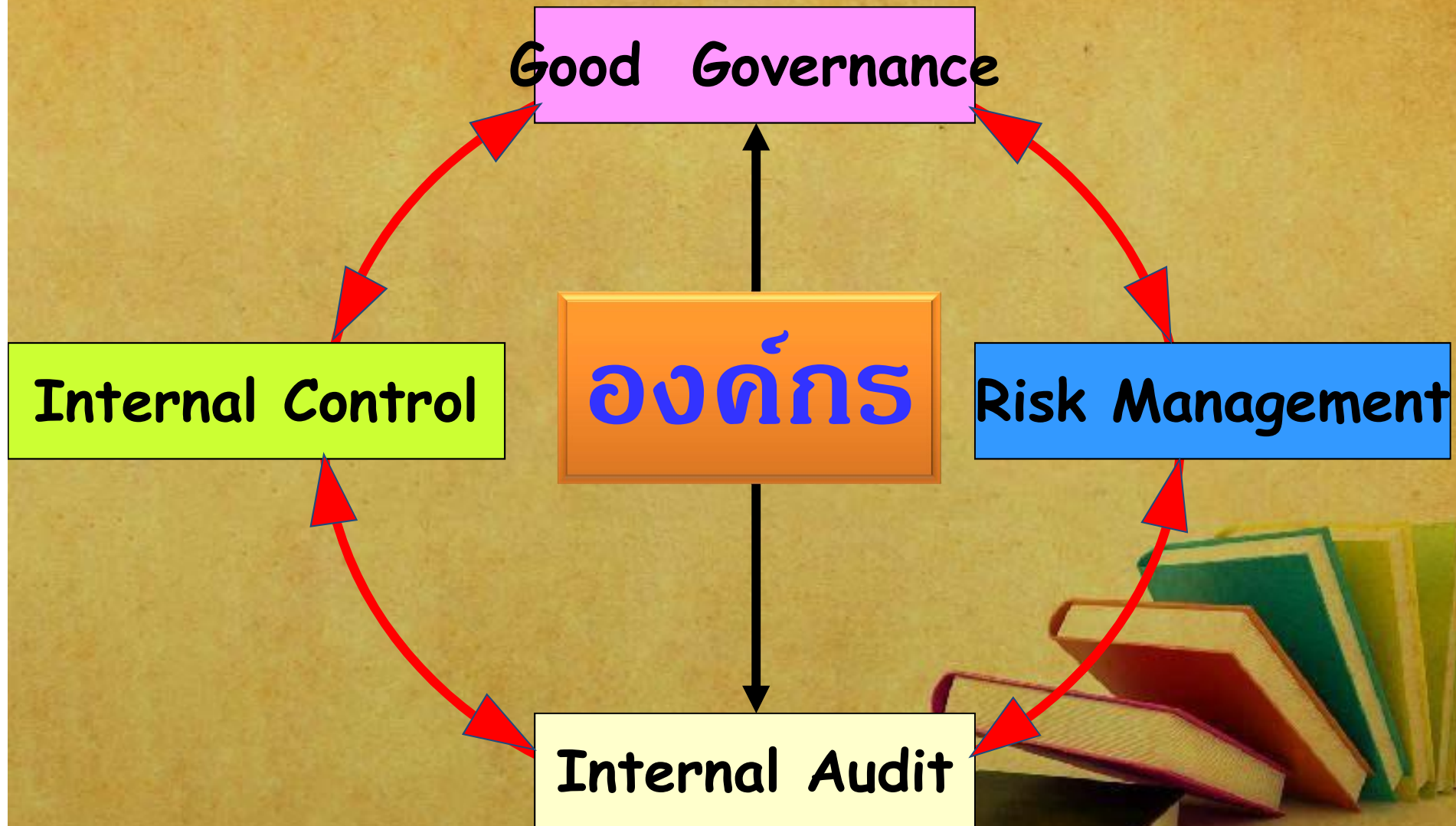

การควบคุมองค์กร

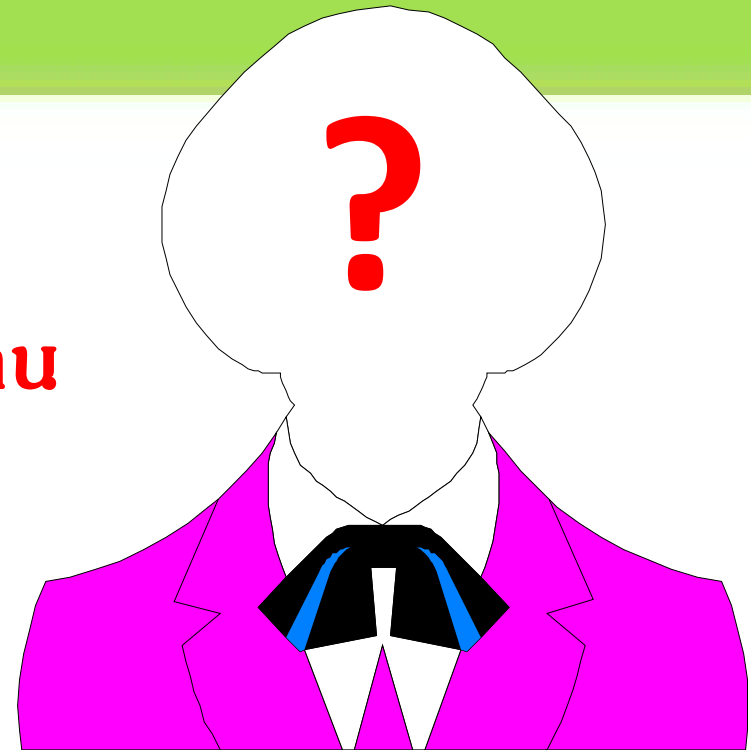
นายวุฒิชัย วรรณบุรี
นักศึกษาปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ใครมีหน้าที่รับผิดชอบการควบคุมภายใน

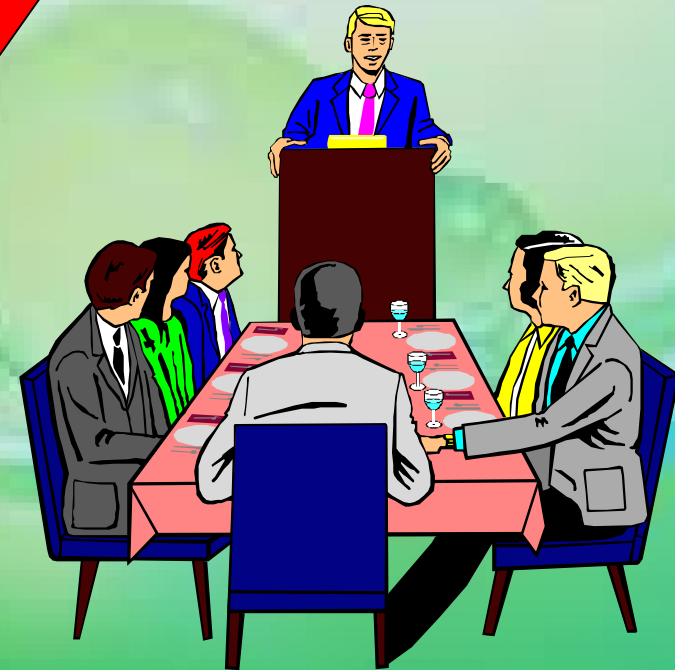
- ผู้บริหารสูงสุด
- ผู้บริหารระดับรองลงมา
- ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงาน
- ผู้ตรวจสอบภายใน

การบริหารความเสี่ยงองค์กร (Enterprise Risk Management)

การควบคุมภายใน (Internal Control)

COSO = ?

COSO : The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission

(องค์กรพิเศษที่ประกอบด้วยคณะกรรมการจากสมาคมต่าง ๆ

ที่มาร่วมประชุมเป็นคณะทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ

การควบคุมภายในของประเทศสหรัฐอเมริกา)

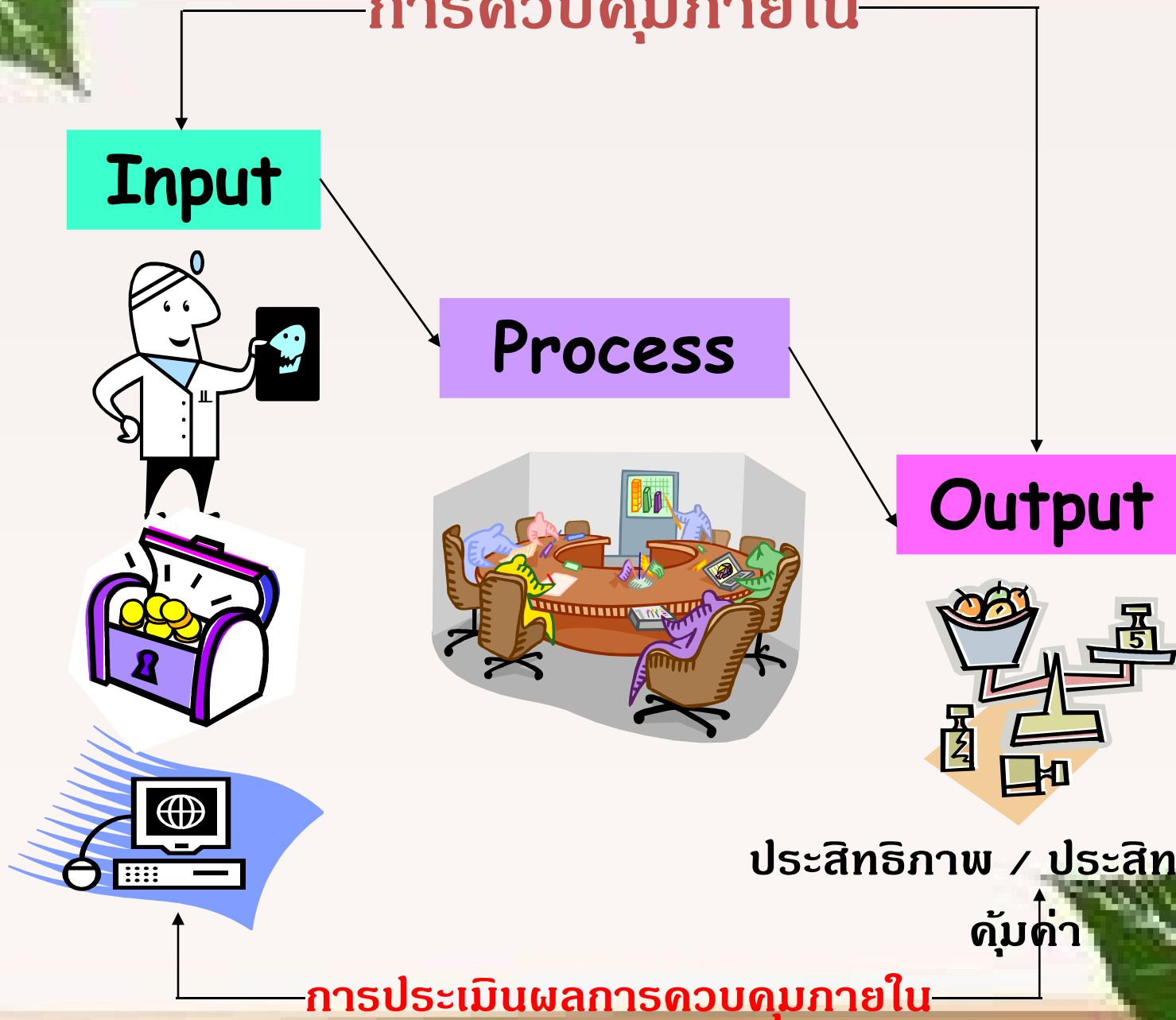

COSO : The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission

- ☞ สมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งสหรัฐอเมริกา
(American Institute of Certified Public Accountants : AICPA)
- ☞ สมาคมผู้ตรวจสอบภายใน
(The Institute of Internal Auditors : IIA)
- ☞ สมาคมผู้บริหารการเงิน
(Financial Executives Institute : FEI)
- ☞ สมาคมนักบัญชีแห่งสหรัฐอเมริกา
(American Accounting Association : AAA)
- ☞ สมาคมนักบัญชีเพื่อการบริหาร
(Institute of Management Accountants : IMA)

การควบคุมภายใน

การควบคุมภายใน (Internal Control)

กระบวนการในการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยงานจะบรรลุ **วัตถุประสงค์** ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน (*Operation Objectives*)
2. เพื่อให้เกิดความเชื่อถือได้ของการรายงานทางการเงิน (*Financial Reporting Objectives*)
3. เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (*Compliance Objectives*)

แนวคิดพื้นฐานของการควบคุมภายใน

- ❑ เป็น “ **กระบวนการ** ” ที่แทรกอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติ
- ❑ เกิดขึ้นได้จาก “ **บุคลากรทุกระดับ** ” ในองค์กร
- ❑ ทำให้เกิด “ **ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผล** ” ว่าการดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

องค์ประกอบการควบคุมภายใน

สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หมายถึง สภาพการณ์หรือปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผล
ให้เกิดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

สภาพแวดล้อมการควบคุม

- ความซื่อสัตย์และจริยธรรม
- ปรัชญาและรูปแบบการบริหาร
- ความรู้ ทักษะ และความสามารถ
- โครงสร้างการจ้ดองค์กร
- การมอบอำนาจและความรับผิดชอบ
- นโยบายด้านทรัพยากรบุคคล
- ผู้บริหารหรือคณะกรรมการตรวจสอบ

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หมายถึง กระบวนการ**ระบุปัจจัยเสี่ยง**
และ**วิเคราะห์ความเสี่ยง**อย่างเป็นระบบ
ในการตัดสินใจรวมถึง**การจัดลำดับ**
ความสำคัญว่าเหตุการณ์ใดหรือ
เงื่อนไขอย่างใดที่จะมีผลกระทบต่อ
การไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของ
หน่วยงาน

การวิเคราะห์โอกาสและผลกระทบ

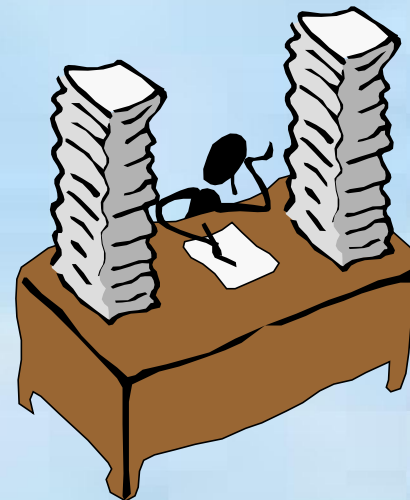
ผลกระทบ
สูง

ความเสี่ยงปานกลาง <ul style="list-style-type: none"> • ผลกระทบรุนแรงมาก • โอกาสเกิดน้อย	ความเสี่ยงสูง <ul style="list-style-type: none"> • ผลกระทบรุนแรงมาก • โอกาสเกิดมาก
ความเสี่ยงต่ำ <ul style="list-style-type: none"> • ผลกระทบน้อย • โอกาสเกิดน้อย	ความเสี่ยงปานกลาง <ul style="list-style-type: none"> • ผลกระทบน้อย • โอกาสเกิดมาก

โอกาสที่จะเกิด

กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

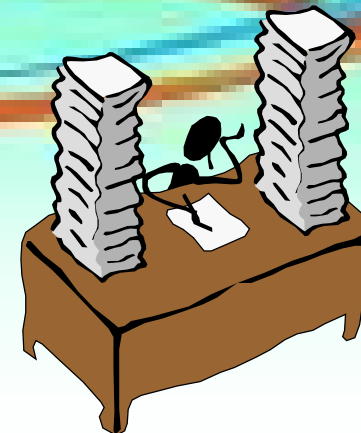
หมายถึง นโยบาย มาตรการ และวิธีการต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดหรือนำมาใช้ เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น และช่วยเพิ่มความมั่นใจในความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ตัวอย่างกิจกรรมการควบคุม

1. การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติ
2. การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ
3. การกำหนดขอบเขต อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ
4. การจัดทำบัญชี ทะเบียน รายงาน
5. การควบคุมทางกายภาพ
6. การสับเปลี่ยนหมุนเวียนงาน
7. การควบคุมการประมวลผลข้อมูล
8. การกำหนดดัชนีวัดผลการดำเนินงาน

ฯลฯ

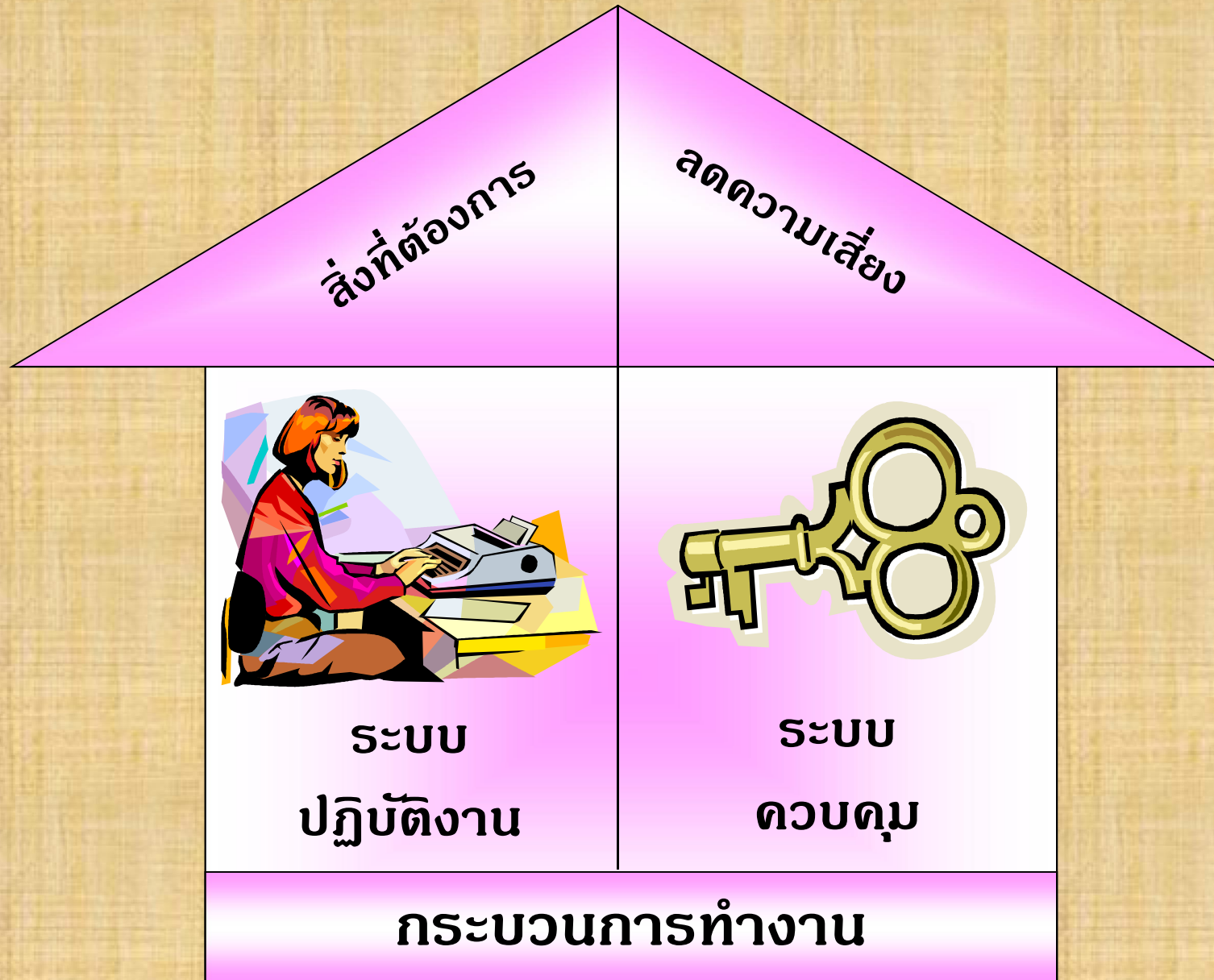

ประเภทของการควบคุมภายใน

1. การควบคุมแบบป้องกัน (Preventive Control)
2. การควบคุมแบบค้นพบ (Detective Control)

การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน

การติดตามและประเมินผล (Monitoring and Evaluation)

การติดตามผล หมายถึง การสอดส่องดูแลกิจกรรมที่อยู่
ระหว่างการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การดำเนินงาน
เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนด

การประเมินผล หมายถึง การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงาน
กับระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไว้ว่ามีความสอดคล้อง
หรือไม่ เพียงใด และสอบทานระบบการควบคุมภายในที่
กำหนดไว้ว่ายังเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันหรือไม่

A banner image featuring a city skyline with various skyscrapers under a blue sky with white clouds. On the right side of the banner, there is a 3D illustration of a Rubik's cube. The title text is overlaid on the city skyline.

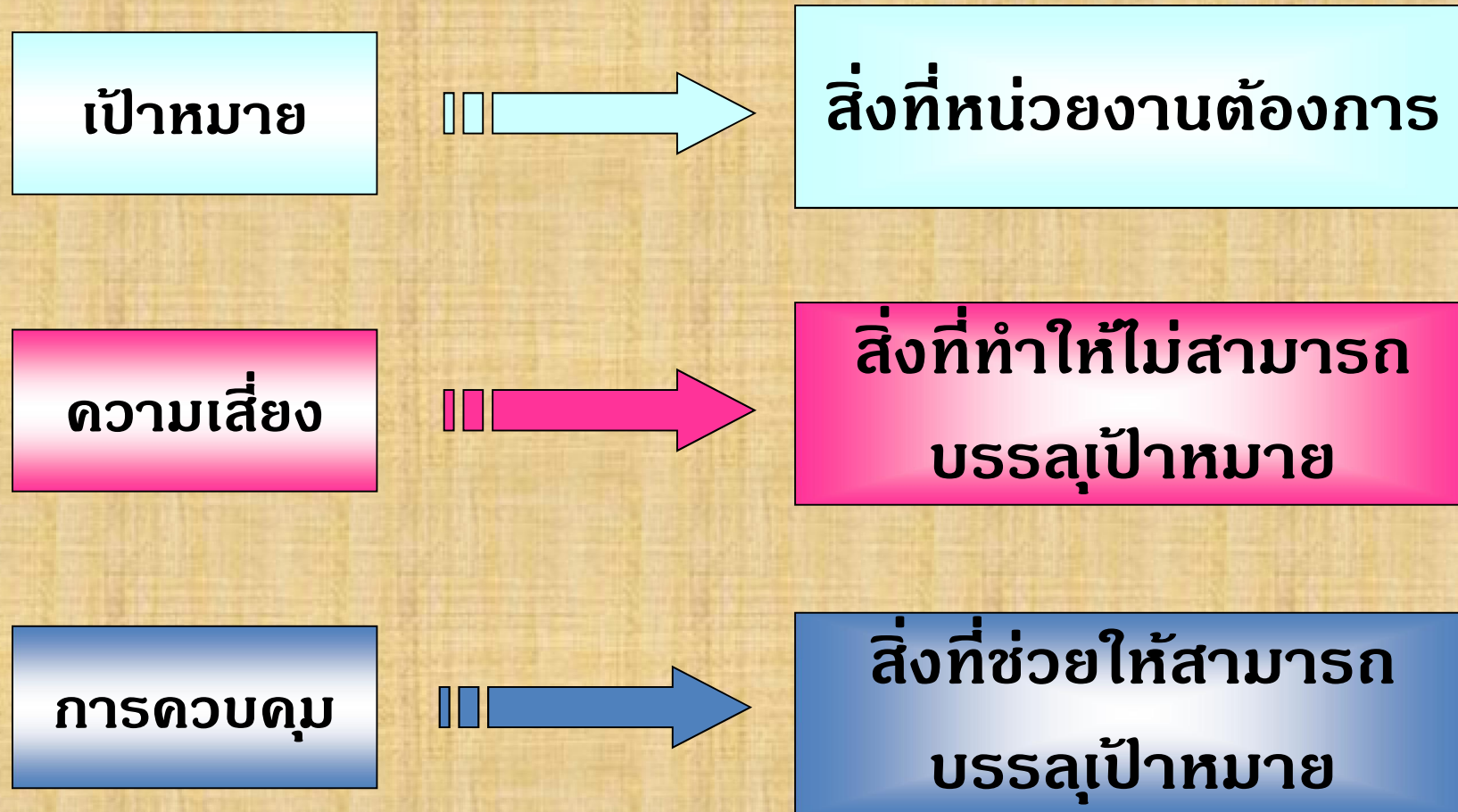
ลักษณะของการควบคุมภายใน

1. การควบคุมในลักษณะของ *Hard Controls*

2. การควบคุมในลักษณะของ *Soft Controls*

เป้าหมาย ความเสี่ยง และการควบคุม

ระบบการควบคุมภายในที่ดี

- มีความเหมาะสม เพียงพอ และรัดกุม
- มีความคุ้มค่า
- สามารถป้องกันความเสียหายหรือความสูญเสียน
- ปฏิบัติงานได้สะดวก และปลอดภัย

 เสริมสร้างความพอใจ

การประเมินผลระบบการควบคุมภายใน

ความหมาย:-

การพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ของ
ระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่ในหน่วยงาน

วัตถุประสงค์:-

- ☞ สามารถป้องกันหรือลดความเสี่ยง
- ☞ บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์
- ☞ ปรับปรุง/แก้ไขเหมาะสมและทันเวลา

การประเมินผลระบบการควบคุมภายใน

หลักการพื้นฐาน:-

1. เป้าหมายและวัตถุประสงค์
2. ระดับความมีประสิทธิภาพ
3. กระบวนการมีระบบ
4. การแสดงสภาพผล

การประเมินผลระบบการควบคุมภายใน

- การประเมินผลการควบคุมอย่างเป็นอิสระ
(*Independent Assessment*)
- การประเมินผลการควบคุมด้วยตนเอง
(*Control Self Assessment*)

การประเมินผลระบบการควบคุมภายใน

การควบคุมภายในมีความเพียงพอ
เหมาะสม และมีการปฏิบัติจริง

ข้อตรวจพบจากการตรวจสอบและ
การสอบทานอื่น ๆ ได้รับการปรับปรุง
แก้ไขอย่างเหมาะสม และทันเวลา

การควบคุมภายในได้รับการปรับปรุง
แก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่
เปลี่ยนแปลงไป

ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วย
การกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544

กำหนดให้ **หน่วยรับตรวจ** เป็นผู้จัดวางระบบการควบคุมภายใน
และให้มีการรายงานผลการประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของ
ระบบการควบคุมภายใน โดยให้ **เสนอรายงาน** ต่อคณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) ผู้กำกับดูแล และคณะกรรมการตรวจสอบ (ถ้ามี)
ภายใน 90 วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณหรือปีปฏิทิน

ข้อกำหนดตามมาตรฐานฯ

ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดย

- ☞ การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน
- ☞ การประเมินผลเป็นรายครั้ง
  - ✓ การประเมินการควบคุมด้วยตนเอง
(Control Self Assessment :
CSA.)
  - ✓ การประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ
(Independent Assessment)

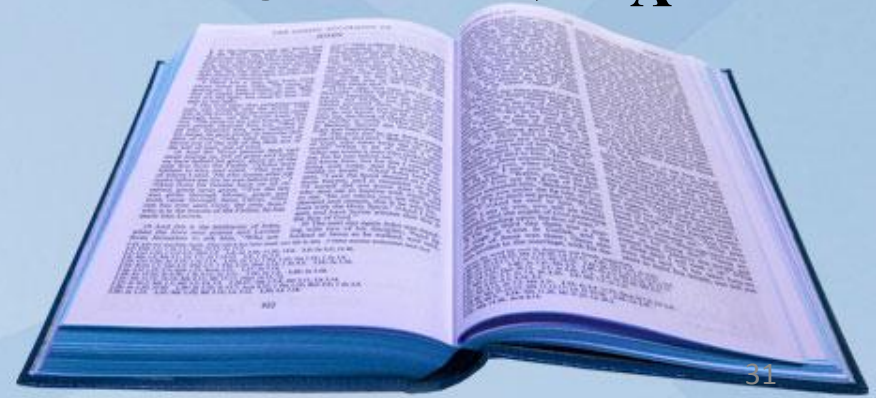
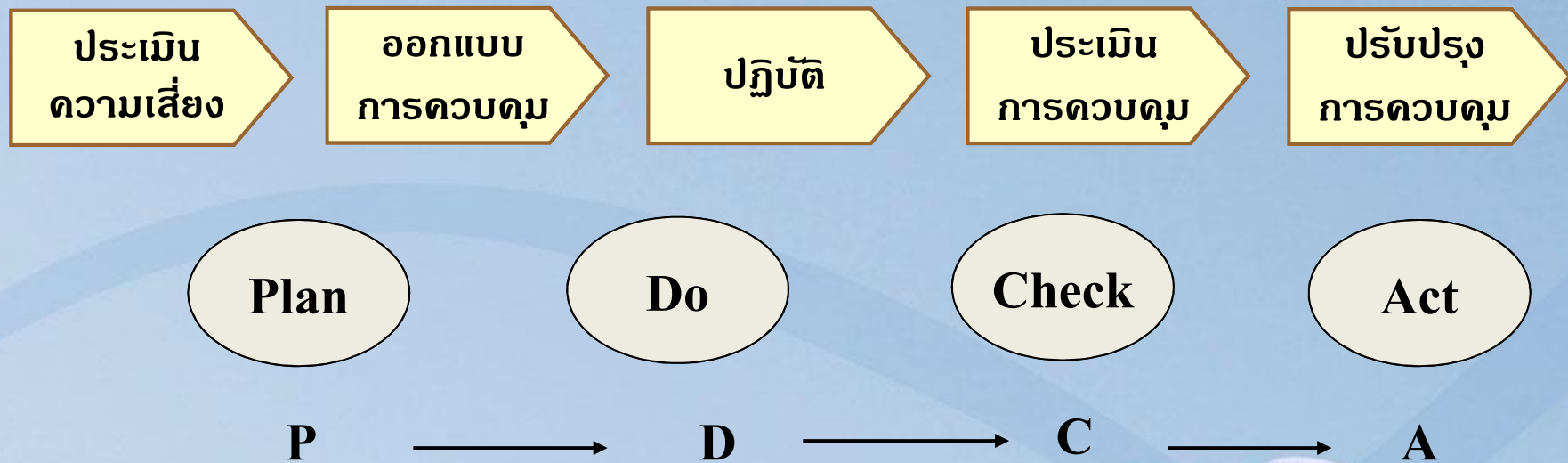
ตัวอย่าง-แบบประเมินองค์ประกอบการควบคุมภายใน (ปย.1)

องค์ประกอบการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน/ข้อสรุป
<p>1. สภาพแวดล้อมของการควบคุม</p> <p>1.1 ปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร</p> <p>1.2 ความซื่อสัตย์และจริยธรรม</p> <p>1.3 ความรู้ ทักษะ และความสามารถของบุคลากร</p> <p>1.4 โครงสร้างองค์กร</p> <p>1.5 การมอบอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบ</p> <p>1.6 นโยบายวิธีบริหารด้านบุคลากร</p> <p>1.6 การติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงาน</p>	<p>ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในช่วยทำให้การควบคุมภายในที่มีอยู่มีประสิทธิภาพดี มีการส่งเสริมความรู้เรื่องระเบียบวินัย ผู้บริหารมีความรู้และมุ่งมั่นที่จะใช้การบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน มีการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน มียุทธศาสตร์ในการบริหารและพัฒนาบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างเป็นรูปธรรม <i>อย่างไรก็ตาม มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร ประสบการณ์ ความรู้ความชำนาญของบุคลากร และเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ</i></p>
<p>2. การประเมินความเสี่ยง</p> <p>2.1 วัตถุประสงค์ระดับองค์กร</p> <p>2.2 วัตถุประสงค์ระดับกิจกรรม</p> <p>2.3 การระบุปัจจัยเสี่ยง</p> <p>2.4 การวิเคราะห์ความเสี่ยง</p> <p>2.5 การกำหนดวิธีการควบคุมความเสี่ยง</p>	<p>มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรม เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการระบุ และประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในหน่วยงาน ทั้งนี้ ได้อาศัยประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมาทำการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และกำหนดวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง นอกจากนี้มีการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความเสี่ยงแล้ว ได้จัดลำดับความเสี่ยงและกำหนดแนวทางแก้ไขตามลำดับก่อนหลังด้วย</p>

ตัวอย่าง-แบบประเมินองค์ประกอบการควบคุมภายใน (ปย.1)

องค์ประกอบการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน/ข้อสรุป
<p>3. กิจกรรมการควบคุม</p> <p>3.1 การควบคุมทุกกิจกรรม</p> <p>3.2 การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ</p> <p>3.3 การมอบหมายงาน</p> <p>3.4 ข้อกำหนดเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์</p> <p>3.5 มาตรการติดตามและตรวจสอบ</p>	<p>ได้กำหนดกิจกรรมการควบคุมขึ้นตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม และผลการประเมินความเสี่ยง เจ้าหน้าที่ทุกคนทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งร่วมกันออกแบบ ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการควบคุมในการประเมินผลการควบคุมภายในประจำปี <i>อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ ยังไม่ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมการควบคุมที่กำหนดอย่างเคร่งครัด และมีกิจกรรมการควบคุมบางเรื่องยังกำหนดไม่เหมาะสม ซึ่งได้ปรับปรุงกิจกรรมการควบคุมเพิ่มเติมไว้ในรายงานแล้ว</i></p>
<p>4. สารสนเทศและการสื่อสาร</p> <p>4.1 สารสนเทศ</p> <p>4.2 การสื่อสาร</p>	<p>ได้พัฒนาให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้สามารถบริหารข้อมูลได้อย่างเป็นระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน รวมทั้งมีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายของหน่วยงาน <i>อย่างไรก็ตาม ช่องทางการสื่อสารยังไม่หลากหลายและรวดเร็วเท่าที่ควร และมีการติดต่อสื่อสารภายนอกองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานไม่เพียงพอ</i></p>
<p>5. การติดตามและการประเมินผล</p> <p>5.1 การติดตาม</p> <p>5.2 การประเมินผล</p>	<p>ระบบการติดตามประเมินผลมีความเหมาะสม โดยผู้บริหารมีการติดตามการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่องและสิ้นปี มีการประเมินตนเองร่วมกันระหว่างผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ผลการประเมินมีการจัดทำรายงานพร้อมแนวทางการปรับปรุงการควบคุมเสนอผู้บริหาร</p>

วงจรการควบคุมภายใน

การสนับสนุนจากผู้บริหาร

เป้าหมายที่ชัดเจน

ความรับผิดชอบ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

การดำเนินการต่อเนื่อง

การวัดและติดตามผล

การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

<http://www.youtube.com/watch?v=cgl9LJANqbA>

สวัสดีครับ

7 วิชาชีพที่สามารถย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี

ในประชาคมอาเซียน

